

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 espalcie (szer. szp. 22 mm) 36 gr. W tekście 1 mm w 4 espalcie (szer. szp. 69 mm) 3.— Zł. Drobne za słowo 24 gr. Pierwsze słowo tłusty druk (najwyżej 3 słowa) 40 gr.

Rok II.

Nr. 110.

Kraków, środa 15 maja 1940 r.

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję rekopiesy będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. Prenumerata miesięczna 4.50 Zł. z odnośnikiem do domu 5 Zł.

Leodjum padło.

Wojska niemieckie przedarły się przez pas fortec. — Zdobyte przejścia przez kanał Alberta. — Odrzucenie wojsk francuskich w połudn. Belgii. — Nawiązanie łączności z desantami lotniczymi w Rotterdamie

(=) Główna kwatera Naczelnego Wodza, 14 maja. Naczelna komenda armii niemieckiej komunikuje:

Atak wojsk niemieckich na zachodzie poczynił w dniu 12 maja znaczne postępy.

W Holandji wojska niemieckie postępują na zachód od kanału Willem-Południowe. — Nawiązały one łączność z oddziałami wojskowymi, wysadzonymi w okolicy Rotterdamu drogą powietrzną.

W Belgii wywalczono przejście przez kanał Alberta także na północny zachód od Basselt. Wojska niemieckie postępują na zachód od Leodjum i na północ od Mozy w kierunku zachodnim i wtargnęły do miasta Leodjum. Na cytadeli powlewa od dnia 13 maja przedpołudniem flaga niemiecka. Walka z poszczególnymi fortami tej twierdzy, stawiającymi jeszcze opór, jest w toku. (Leodjum ze swoimi potężnymi, nowoczesnymi i szeroko rozbudowanymi fortyfikacjami uchodziło za najpotężniejszą twierdzę w Europie).

Na zachód od Ourthe i w południowej Belgii odrzucono wojska francuskie. Dywizje niemieckie postępują tam niepowstrzymanym marszem naprzód i przednimi strażami docierają już do wyznaczonych celów.

Na południe od Saarbrücken i południowo wschód od Zweibrücken pozycje niemieckie posunięto naprzód i wzięto prztem do niewoli kilkuset jeńców.

Postępy wojsk były skutecznie wspierana przez ataki lotnicze na zgrupowania wojsk, kolumny marszowe, i linie kolejowe. Ponadto lotnictwo kontynuowało swoje wielkie walki o przewagę w powietrzu nad całym zachodnim terenem operacyjnym z widocznym skutkiem.

Ogółem zniszczono w dniu 12 maja 320 samolotów, z tego 58 w walkach powietrznych, 72 przez artylerię zenitową, resztę na ziemi. 25 samolotów zostało strąconych jedynie w czasie ataku brytyjskiego na przejście przez Mozę koło Maastricht przez artylerię przeciwlotniczą. Jedna eskadra myśliwska strąciła 16 samolotów. Straty własne w porównaniu ze stratami nieprzyjacielskimi i w porównaniu

z rezultatami wczorajszego dnia były niewielkie. Wyniosły one 31 samolotów.

Także na morzu nieprzyjacieli poniosł znaczne straty. Koło wybrzeży holenderskich został jeden krążownik ciężko uszkodzony trafieniem homby, drugi krążownik klasy „Southampton“ i jeden transportowiec pojemności 15.000 ton zatopiony, a 7 statków handlowych trafiono i podpalono.

Koło Narvik, gdzie ukazały się wzmocnione nieprzyjacielskie siły morskie, jeden kontrtorpedowiec, a przed Hemmesoy jeden krążownik zostały ciężko uszkodzone. W Norwegii środkowej koło Mosjoen i Mo operujące tam wojska niemieckie otrzymały dalsze posiłki.

Grupa Narvik toczy walki obronne ze znaczną przeważającym nieprzyjacielem.

Wzięto do niewoli holenderskiego generała ze sztabem i 18.000 żołnierzy.

(=) Berlin, 14 maja. Wojsko niemieckie wywalczyło obecnie przejście przez kanał Alberta także na północny zachód od Hasselt i w wielu innych miejscach. Już w pierwszych dniach walk dzięki zdobyciu przejścia przez Mozę koło Maastricht utworzono tam silny przyczółek mostowy.

Po przełamaniu pozycji nad kanałem Alberta początkowy sukces koło Maastricht rozszerza się coraz bardziej. Pozycja ta miała umożliwić wojskom belgijskim, angielskim i francuskim planowy i bezpieczny marsz pod jej ochroną. Wszystko to zostało udaremnione dzięki szybkiemu i potężnemu uderzeniu wojsk niemieckich.

Koło Tilburg w południowej Holandji wzięto do niewoli holenderskiego generała wraz z jego sztabem. Według dotychczasowych meldunków cyfra jeńców holenderskich na terenach zdobytych przez Niemców wynosi 18.000.

Mapy holenderskiego sztabu generalnego potwierdzają angielskie plany agresywne.

(=) Berlin, 14 maja. Śmiałość holenderskiego protestu przeciw memorandum niemieckiemu znajduje obecnie swe potwierdzenie dzięki dokumentarnym dowodom pierwszorzędnej znaczenia.

Po wkroczeniu wojsk niemieckich do Arnheim jeden z oficerów niemieckich znalazł w kwaterze sztabu jednej z armii holenderskich 32.000 map Niemiec. Były to odbitki map niemieckich, zaopatrzone na marginesie objaśnieniami w języku holenderskim. Wszystkie mapy stwierdzają plan wkroczenia na niemieckie tereny

przemysłowe, który był przygotowany przez Holendrów naturalnie w ścisłym porozumieniu z wojskami angielskimi w najdrobniejszych szczegółach. Granicami na północy są wyspy morza Północnego, na wschodzie rzeka Wezera aż w górę do Fuldy, na południu Giessen, Bonn i Neuerburg.

Szczególnie znamienym jest znaleziony materiał kartograficzny niemieckich terenów przemysłowych o podziale 1:100.000. Szosy na tych mapach są czerwono zaznaczone, a objekty wojskowe wyraźnie pod-

Dalsze wielkie sukcesy lotnictwa niemieckiego.

(=) Berlin, 14 maja. W związku ze zwycięskimi atakami samolotów niemieckich w dniu wczorajszym dodatkowo donoszą, że zatopiono cztery dalsze nieprzyjacielskie jednostki morskie. Na skutek trafień bomb zatopiono dwa statki, jeden kontrtorpedowiec i jeden transportowiec, dwa dalsze transportowce zostały zatopione wskutek pożarów, spowodowanych bombami. Ogólny tonaż zatopionych okrętów nie licząc kontrtorpedowca wynosi około 10.000 ton.

kreślone. Holandia była więc skłonna wziąć udział w planie wkroczenia Anglików do Niemiec. Tak jak Norwegowie, tak obecnie także i Holendrzy zostali rozczarowani przez podżegaczy wojennych Anglików.

Zestrzelono przeszło 50 samolotów koalicyjnych.

(=) Berlin, 14 maja. Lotnictwo niemieckie w ciągu poniedziałkowego przedpołudnia zestrzeliło przeszło 50 samolotów koalicyjnych, w tym 10 maszyn typu „Spitfire“ koło Dordrechtu i 20 „Spitfire“ koło Vlissingen.

600 Francuzów i 300 Anglików w niewoli niemieckiej.

(=) Berlin, 14 maja. W czasie zwycięskiej walki w północno-zachodniej Norwegii wzięto do niewoli koło Mosjoen 300 jeńców, przeważnie Anglików.

W czasie posuwania naprzód pozycji niemieckich na południe od Saarbrücken wzięto

Obsadzanie prowincji Groningen zakończone.

(=) Berlin, 14 maja. Po dotarciu przez wojska niemieckie do wybrzeża holenderskiego koło Harlingaa, wojska te obsadziły obecnie całe wybrzeże zatoki Zuider. W ten sposób zostało zakończone obsadzanie prowincji Groningen w północnej Holandji.

Zwycięskie starcie tanków w południowej Belgii.

(=) Berlin, 14 maja. W południowej Belgii doszło do starcia niemieckiej broni pancerniej z tankami nieprzyjacielskimi. Nieprzyjacielskie tanki zostały zaatakowane i oddane ze stratami.

Z nowego terenu wojny na Zachodzie.

Wojska niemieckie przeciągają przez jedno z miast belgijskich.

Oddział tanków niemieckich podczas przemarzu przez terytorium belgijskie.

Księżniczka Juljanna w Londynie

Sztokholm, 14 maja. Następczyni tronu holenderskiego księżniczka Juljanna ze swym dwójkiem dziećmi przybyła w poniedziałek do Londynu. Wiadomość o jej przybyciu dotarła do Sztokholmu ze stolicy Anglii.

Cały Paryż uciekł do piwnic.

Genewa, 14 maja. Od poniedziałku godz. 8.30 rano zamilkły znown francuskie radiostacje, ponieważ zarządzono alarm przeciwlotniczy. Jak to donoszą ze stolicy Francji, ludność Paryża spędziła w nocy z niedzieli na poniedziałek cztery godziny w piwnicach i schronach przeciwlotniczych.

Wszystkie zakłady publiczne, restauracje i t. d. we Francji będą w przyszłości zamknięte na wypadek niebezpieczeństwa, grożącego z powietrza oraz zaciemnienia miast.

Odmowa Brazylii pod adresem Anglii.

(=) Rio de Janeiro, 14 maja. Wywiłki mocarstw zachodnich, aby pod pozorem solidarności belgijsko-holenderskiej pozyskać państwa amerykańskie dla akcji wojennej w Europie, spotkały się w Brazylii z jasną i wymowną odpowiedzią ze strony prezydenta Brazylii, Vargasa w czasie wygłoszonej przez niego mowy w miejscowości Bello Horizonte.

„W dobie przewrotu światowego, w której kraje starego świata, którym zawdzięczamy naszą cywilizację, zmagają się w niszczylińskiej wojnie, Brazylija korzysta z dobrodziejstwa pokoju i spokoju, porządku i pracy. Będziemy umieli utrzymać te dobrodziejstwa i będziemy się starać stać zdala od wydarzeń wojennych, które niszczą egzystencję innych narodów“.

Powyzsze oświadczenie prezydenta publikuje brazylijska prasa rządowa na czołowych miejscach, zaopatrzone je w sensacyjnie brzmiące tytuły.

Trzy miliony dolarów na rozbudowę urządzeń przeciwlotniczych w Portorico.

Waszyngton, 14 maja. Prezydent Roosevelt zwrócił się do kongresu o przyznanie kwoty 2.9 milionów dolarów na budowę urządzeń ochrony przeciwlotniczej wybrzeża w Portorico.

Ministerstwo skarbu miało przyznać już kwotę 12.5 miliona dolarów na zakup ważnego strategicznie materiału z budżetu roku przyszłego.

Próbny lot Mussoliniego w bombowcu.

Rzym, 14 maja. W sobotę i niedzielę Mussolini dokonał próbnego lotu własnym bombowcem nad okolicami Rzymu, przy czym lot został następnie rozelagnięty także i nad morze.

Mussolini interesował się podczas lotu przede wszystkim pewnymi liniami kolejowymi, oraz połączeniami okrętowymi.

Wielkie zainteresowanie w Moskwie postępnami akcji niemieckiej.

(=) Moskwa, 14 maja. Rosyjska opinia publiczna śledzi z wielkim zainteresowaniem i z podziwem dla wyzwoleń wojsk niemieckich wydarzenia na froncie zachodnim, posługując się szczegółowymi komunikatami radiowymi i prasowymi. Radio moskiewskie podało do wiadomości nie tylko o samym fakcie zdobycia ważnego fortu Eben Emael oraz komunikat wojenny niemiecki, ale również liczne i szczegółowe komunikaty z terenu działań wojennych.

Wojskowy współpracownik dziennika „Krasnaja Zwiezda“ pisze, że wypadki posuwają się z niezwykłą wprost szybkością. W szczególności podkreśla on znaczenie skutecznych ataków lotniczych, w wyniku których zostały zniszczone angielskie i francuskie bazy lotnicze na tyłach.

Olbrzymie szkody wyrządził wylew Eufratu i Tygrysu.

(=) Rzym, 14 maja. Według nadeszłego tu z Bagdadu informacji wyrządził powódź i wylew rzek Eufratu i Tygrysu olbrzymie szkody na znacznej przestrzeni kraju, łączącego między obydwu temi rzekami.

Olbrzymie tereny nizinne znajdują się całkowicie pod wodą. Poclagi na linii Bagdad-Bassarah przybysują z 15-godzinnym opóźnieniem.

Katastrofa kolejowa pod Belgradem.

(=) Beograd, 14 maja. W sobotę rano niedaleko dworca kolejowego w Topczider koło Belgradu najechały na siebie pełną parą dwa pociągi towarowe, wskutek czego linia kolejowa Belgrad - Nisz, na której kursują międzynarodowe pociągi do Sofli i Aten została zupełnie zablokowana.

Szkoda materialna jest bardzo znaczna. Wiele osób personalu kolejowego odniosło rany. (p)

Zajęcie Curacao stwarza dla Japonii nową sytuację.

Rząd holenderski wykracza przeciw swym własnym zapewnieniom.

(=) Tokio, 14 maja. Dokonane na podstawie porozumienia rządu holenderskiego z mocarstwami zachodnimi obsadzenie Curacao i Aruba w Indjach Holenderskich przez wojska aliantów uważane jest w japońskim ministerstwie spraw zagranicznych jako wykroczenie przeciwko oficjalnym zapewnieniom Holandji, która miała oświadczyć, jakoby w sposób zdecydowany miała się sprzeciwić projektowi innych mocarstw w kwestji ochrony posiadłości holenderskich.

Według oficjalnej opinii ministerstwa spraw zagranicznych zakomunikowanej agencji Domei, sytuacja, jaka się wytworzyła na terenie Indj Holenderskich, zaniepokoiła polityków japońskich tem więcej, że między Japonją i Holandją istnieje zasadnicze porozumienie co do utrzy-

mania wojskowego i politycznego statusu w Indjach Holenderskich. Podobne zapewnienia ze strony Holandji zostały udzielone we wszystkich zagadnieniach dotyczących wszystkich jej posiadłości zamorskich.

Wenezuela poważnie zaniepokojona.

(=) Waszyngton, 14 maja. Przedstawiciel dyplomatyczny Wenezueli zakomunikował podsekretarzowi stanu Wellesowi — jak donosi „United Press“ — że gospodarka narodowa Wenezueli jest poważnie zaniepokojona obawą przed zaburzeniami w normalnym funkcjonowaniu rafinerji naftowych w holenderskich Indjach zachodnich.

Olbrzymie oburzenie Włoch z powodu szykan angielsko-francuskich.

Demonstracje protestacyjne studentów obrazują niezadowolenie ludności.

(=) Rzym, 14 maja. Przedłożone Mussolinemu w dokumentarnym raporcie i podane do wiadomości narodu włoskiego oburzające i bezprawne wypadki stosowania angielsko-francuskiej blokady przeciw włoskiej żegludze handlowej wywołały w całym Włoszech jaknajwyższe oburzenie. Pirackie te szykany dały powód do ponownych antyangielskich i antyfrancuskich demonstracji w szeregu miast, przede wszystkim w Rzymie.

Po raz pierwszy doniosły też dzienniki południowe, że jako następstwo angielsko-francuskich szykan można wszędzie widzieć na wszystkich murach ulotki skierowane przeciw Anglii, w których podkreśla się, że „Anglija także i tym razem spóźniła się na autobus“.

„Piccolo“ w sensacyjnej formie donosi o nowych demonstracjach studentów i podaje nowe zdjęcia z pochodów studentów podkreślając, że studenci w poniedziałek zainicjowali nowe żywe demonstracje protestacyjne przeciw pirackiej kontroli okrętów ze strony mocarstw zachodnich, podanej obecnie do wiadomości narodu w dokumentarnym raporcie do Mussoliniego.

W związku z pochodami studentów „Popolo

di Roma“ podkreśla, że studenci znowu tym razem stali się tłumaczami dotkniętych do żywego uczuć całej ludności rzymskiej i w demonstracjach protestacyjnych dali żywy i doskonały wyraz niezadowolenia całej ludności.

Włochy są gotowe.

(=) Turyn, 14 maja. Sekretarz partji faszystowskiej minister Mutti bawił w ub. niedzielę w Turynie, gdzie wygłosił przemówienie do zebranych w gmachu partji faszystowskiej czołowych członków organizacji.

Wspomniał on o historycznych i wojennych tradycjach Turynu, którego mieszkańcy szczególnie wczuwają się w obecne wydarzenia europejskie. Mussolini ogłosił hasło „pracować i zbroić się“. W tych słowach naród znalazł wszystko, co w dobie obecnej jest nieodzowną koniecznością i postanowił pracować ciężko i z zaciśniętymi zębami oraz stać w pełnym pogotowiu na wydanie przez Mussoliniego rozkazu.

Równocześnie sekretarz partji faszystowskiej Muti przemawiał do robotników przemysłu zbrojeniowego, którzy jego mowę przyjęli burzliwymi oklaskami i żywiołową owacją.

Zdobycie jednej z najsilniejszych twierdz świata.

Pierwsze głosy zagranicy w sprawie upadku Leodjum.

Berlin, 14 maja. Rosyjska opinia publiczna poświęca wydarzeniom na zachodnim terenie wojny w dalszym ciągu wielką uwagę. Wiadomość o upadku Leodjum została podana przez radio moskiewskie. Nowe sukcesy niemieckiej broni powietrznej znalazły swoje odbicie w programie radiowym. „Wieczerna Moskwa“ opublikowała ostatnie wiadomości pod sensacyjnym tytułem: „Wojska niemieckie przełamały belgijskie fortyfikacje nadgraniczne“.

Prawie niewiarygodne.

Wieczorna prasa madrycka w poniedziałek stała całkowicie pod wrażeniem postępów niemieckiej ofensywy na Zachodzie, która została ukoronowana zdobyciem Leodjum. W sensacyjnych tytułach pisma podkreślają olbrzymie rozmiary operacji powietrznych. „Informaciones“ pisze, że komunikaty naczelnej komendy armji niemieckiej podają krótko i lakonicznie wiadomości o prawie niewiarygodnych postępach ofensywy armji niemieckiej.

Strategiczny cud.

Niemieckie doniesienia o upadku Leodjum wzbudziły wielkie wrażenie także i na północnym wschodzie Europy, a mianowicie na Kotlewie. Półurzędowy dziennik

„Rits“ pisze, że komunikaty naczelnej komendy armji niemieckiej oznaczają, iż wojskom niemieckim udało się zdobyć jedno z najsilniej ufortyfikowanych miast świata, otoczone wieńcem najsilniejszych fortów. Nie jest żadną przesadą, jeśli zdobycie Leodjum nazywa się strategicznym cudem.

Skuteczna taktyka.

Gdy wiadomość o upadku Leodjum dotarła do stolicy Jugosławji w wieczornych godzinach poniedziałkowych, wówczas wielu ludzi nie chciało w nią wleźć, gdyż nie mogli sobie przedstawić, iż już w pierwszych dniach wielkich rozstrzygnięć na zachodzie, armja niemiecka mogła osiągnąć tak olbrzymi sukces.

Szerokie masy Belgradu dowiedziały się o zdobyciu Leodjum przez dziennik „Vreme“. Później wiadomość tę zamieściło w swym programie radio belgradzkie. Panuje jednomyślne przekonanie, że sukces ten przerasta znacznie strategiczne znaczenie, gdyż posiada także znaczenie psychologiczne dla nieprzyjaciela i państw neutralnych. W kołach wojskowych wyjaśnia się, że niemieckie kierownictwo wojny stosuje wobec każdego przeciwnika prawdziwie genialny sposób dotychczas najbardziej skutecznej taktyki.

Nadzwyczajne wydanie „Gońca Krakowskiego“

W poniedziałek 13 bm. odstąpiliśmy od zasady niewydawania pisma w dni świąteczne. Skłoniły nas do tego żądania Czytelników, zainteresowanych rozwojem wydarzeń wojennych na Zachodzie. Z tego też powodu w poniedziałek w godzinach południowych ukazało się w Krakowie nadzwyczajne wydanie „Gońca Krakowskiego“, które podało Czytelnikom ostatnie wiadomości wojenne i polityczne.

Ponieważ część tych wiadomości stała się już nieaktualna wobec dalszego rozwoju wypadków, odzwierciedlonych w dzisiejszych depeztach i artykułach, przeto

ograniczamy się do zwięzłego streszczenia treści nadzwyczajnego wydania poniedziałkowego.

W zakresie wiadomości z terenu wojennego podaliśmy depesze, zawiadamiające o zdobyciu fortu Eben Emael twierdzy Leodjum oraz o zbombardowaniu lotnisk francuskich, belgijskich i holenderskich. Na lotniskach tych oraz w walkach powietrznych około 600 samolotów koalicyjnych zostało zniszczonych. Równocześnie zostały zatopione dwa okręty handlowe, jedna angielska łódź podwodna i koalicjiny kontrtorpedowiec, a pod Narvik zatopiono jeden brytyjski okręt linjowy i jeden krążownik, uszkodzono dwa kontrtorpedowce. Cała północna Holandja znajdowała się już w niedzielę w rękach nie-

mieckich. Na północy zniszczono dwa krążowniki angielskie, a u wybrzeży Holandji zatopiono wielki transportowiec.

Niezwykle doniosłą była wiadomość z Rzymu o konferencji wojennej u Mussoliniego, w której wzięli udział szef sztabu Rudolf Graziani, podsekretarz stanu w ministerstwie wojny gen. Soddu oraz dowódcy dwóch armij gen. Pintor i gen. Guzzoni. Na konferencji tej Mussolini wydał rozkaz wzmocnienia wojsk włoskich na zachodnich granicach Włoch.

Przebieg działań wojennych w Europie odbija się również i na Dalekim Wschodzie. Mocarstwa zachodnie okupowały kolonie holenderskie Curacao i Aruba, położone w pobliżu Indj. Krok ten wywołał daleko idące ostrzeżenia Japonji, która zapowiedziała, że wszelka zmiana statusu quo Indj Holenderskich będzie uważała za sprawę dotyczącą ją bezpośrednio.

Czterej nowi ministrowie gabinetu wojennego w Londynie.

Kopenhaga, 14 maja. Jak donoszą z Londynu, gabinet angielski został uzupełniony obsadzeniem czterech dalszych ministerstw. Mac Donald, który dotychczas zarządzał ministerstwem kolonij, został ministrem zdrowia. Sekretarzem stanu dla Indj i Burmy został mianowany Amery. Ministerstwo pracy przejął Ernest Bevin a ministerstwo aprowizacji lord Woolton.

Rekonstrukcja gabinetu francuskiego.

Marlin i Ybarnegaray powołani do gabinetu wojennego.

(=) Bruksela, 14 maja. Podobnie, jak w Londynie, tak i w Paryżu gabinet francuski, idący w zupełności na pasku polityki angielskiej, zmienił swój zewnętrzny wygląd. Także i tutaj na czołowe miejsce zostali wysunięci najzagorzalsi antyniemiecko nastawieni politycy, oczywiście przy zatrzymaniu niedawno powołanego do steru rządów premiera Reynauda, który jako zasłużony podżegacz wojenny, spełnia dla Anglików najlepsze usługi.

Reynaud powołał byłego ministra i prezesa „Federation Republicaine“, Marlina, oraz posła Ybarnegaray'a jako ministrów stanu do gabinetu. Obaj ci czołowi podżegacze wojenni zostaną powołani do gabinetu wojennego. Podsekretarze stanu z wyjątkiem czterech postawili do dyspozycji swoje stanowiska.

To przekształcenie gabinetu francuskiego nie jest niczem innym, jak tylko następstwem faktu, iż gabinet francuski ma obowiązek w zupełności słuchać wskazówek angielskiej klikki plutokratycznej. (p)

Zmiany w gabinecie rumuńskim.

Bukareszt, 14 maja. Rząd rumuński podał się do dymisji, poczem misję utworzenia nowego gabinetu otrzymał ponownie Tatarescu. Nowy rząd został zaprzysiężony w sobotę wieczorem. Ministrem gospodarki został w miejsce min. Angelescu, dawny minister skarbu Caneinow. Ministrem sprawiedliwości został mianowany dawny podsekretarz stanu Bentoian. Ministerstwo oświaty objął prof. Cioban, ministerstwo lotnictwa i ministerstwo marynarki prowadzone będą przez ministra spraw wojskowych gen. Ilcusu. Ministrowie gen. Theodorescu, Micescu i Nistor ustąpili z rządu.

Po zaprzysiężeniu rządu premier Tatarescu wygłosił krótkie expose do prasy, w którym zaznaczył, że nie chodzi wcale o nowy rząd, ani o nowy program. Okazały się jedynie konieczne pewne zmiany personalne. Jego rząd będzie kontynuował na terenie wewnętrznym politykę odprężenia i przeprowadzi rozmaite inowacje gospodarcze, konieczne z uwagi na okres, w jakim obecnie Rumunja się znajduje. Na terenie międzynarodowym rząd będzie prowadził dalej politykę ścisłej neutralności i zabezpieczenia niezawisłości kraju.

Holandja wpuściła 10.000 żołnierzy angielskich na swoje terytorjum.

Rio de Janelro, 14 maja. Pewien oficer, który przybył tu ostatnio na parowcu holenderskim „Zaaland“ złożył wobec przedstawicieli prasy następujące oświadczenie: „Wkroczenie wojsk niemieckich do Holandji nie jest dla mnie żadną niespodzianką. W Holandji liczone są z taką operacją. Wystarczy jeżeli powiem, że mój kraj przyjął dotychczas na swoje terytorjum około 10.000 angielskich żołnierzy“ (!)

Jeżeli po ogłoszeniu memorandum niemieckiego potrzeba jeszcze jakiegoś dowodu; co rząd holenderski rozumiał pod pojęciem „neutralności“, to powinien wystarczyć ten zupełnie odruchowo wypowiedziany szczegół przez holenderskiego oficera wobec przedstawicieli prasy brazylijskiej. Holender ten nie był zaskoczony, ponieważ wiedział — podobnie jak i niemieckie czynniki rządowe — jak fałszywą grę uprawia Holandja. W każdym razie świat dowiedział się niespodziewanie o nowym fakcie, mianowicie, że Holandja już od tygodni „przyjęła na swoje terytorjum 10.000 żołnierzy angielskich“.

W krajach diamentów i tulipanów

Fragmant starej Belgji.

Kraków, 14 maja.

Belgia, która zalicza się do małych, ale bogatych państw, obejmuje obszar 30.437 km. kw., a liczba jej mieszkańców wynosi około 8 milionów. Prawie wszyscy mieszkańcy są katolikami. Ewangelików jest niewiele, bo zaledwie 30.000 i żydów 15.000. Po wojnie światowej terytorjum Belgji powiększyło się o okręgi Eupen i Malmedy o powierzchni 992 km. kw. i 65.000 mieszkańców.

Kraj na pograniczu holenderskim zajęty pastwiska. Natomiast doliny rzek Sambry i Mozy obfitują w pokłady węgla, dzięki którym rozwinął się tam na dużą skalę zakrojony przemysł metalurgiczny. Belgia jest krajem najgęściej zaludnionym w Europie. Na jeden km. kw. przypada przeciętnie 260 mieszkańców, a są okręgi, w których liczba ta dochodzi nawet do 300.

Ludność Belgji tworzą Flamandzcy (42,2 procent), którzy należą do rasy germańskiej, oraz Walonowie, należący do rasy romańskiej. Po flamandzku mówi 42,2 procent, po francusku 38,5 procent, a obydwojma językami 12 procent.

Mimo małego terytorjum, Belgia posiada kolonie, zwłaszcza Kongo belgijskie w Afryce równikowej, którego powierzchnia jest równa 2.365.000 km. kw. z 16 milionami mieszkańców. Ponadto na mocy traktatu wersalskiego, Belgia została mandatarjuską Ligii Narodów w byłych koloniach niemieckich Afryki wschodniej, w okręgach Urundi i Roanda.

Jeżeli chodzi o historię Belgji, to w 57 roku została ona podbita przez Cezara i zamieniona na prowincję rzymską. Następnie należała do monarchji Karola Wielkiego, a po traktacie w Verdun 843 r., część jej dostała się Niemcom, a część Francji. W późniejszych czasach Belgia należała do Hiszpanji, a 1714 r. traktatem w Rastadt została przyznana Austrii. Na mocy postanowień kongresu wiedeńskiego z roku 1815 Belgia została przyłączona do Holandji, od której jednak już w 1830 odzieliła się. Od 1831 r. jest już monarchją. Stolicą Belgji jest Bruksela. Do ważnych miast należą te, w których mieszczą się uniwersytety, a więc Gandawa, Leodjum i Lowanium. Znane miasto jest Antwerpja, która przed wojną światową uchodziła za jedną z najsilniejszych twierdz na świecie. Twierdza ta została wówczas przez Niemców zdobyta.

Uprawna ziemia zajmuje w Belgji 42,6 procent, łąki i pastwiska 27,4 procent, lasy 16 procent, a 11,5 procent nieużytki.

W Belgji znajdują się znaczne pokłady węgla i rudy żelaznej. Jeżeli chodzi o przemysł, to pierwsze miejsce zajmuje żelazny. Ponadto rozwinięty jest przemysł sukieniczy, bawełniany, lniany, koronkarski, (t. zw. wyroby brabanckie), szklarski i szlifiernie diamentów.

Szlifiernie diamentów przy pracy.

Sieć kolejowa jest bardzo gęsta, bo wynosi ponad 5 tysięcy km. Łączna długość kanałów dosięga cyfry 2000 km.

Holandja jest nizina, która miejscami przechodzi nawet w depresję, to jest kraj położony poniżej poziomu morza. (Stąd też nazwa Niderlandów, czyli kraju nisko położonego).

Nizina holenderska osłonięta jest od zalewów morskich naturalnymi wydmiami i sztucznymi tamami, jakie pobudowali pracownicy Holendrzy. Obszar Holandji wynosi 30.484 km kw., a liczba mieszkańców dochodzi 8 milionów. Z powyższego wynika, że Holandja jest krajem gęsto zaludnionym (przeciętnie 250 na km kw.).

Jeżeli chodzi o ludność to 70 proc. jest pochodzenia germańskiego, 14 proc. stanowią Fryzowie, 13 proc. Flamandzcy, a 2 procent żydzi. Do kościoła ewangelickiego należą 60 proc. mieszkańców, a do rzymsko-katolickiego 30.

W Holandji wytworzyła się wysoka kultura rolna, dzięki urodzajnej ziemi. Zasięwa się tam pszenicę, znakomicie wyrastają jarzyny, buraki cukrowe, cykorja, tytoń, len, konopie, a zwłaszcza kwiaty cebulkowe. Slicznie wyglądają olbrzymie przestrzenie pokryte przepięknymi tulipanami, hiacyntami itp.

Ponadto duże znaczenie dla bogactwa kraju posiada hodowla owiec i bydła (t. zw. rasa holenderska), poszukiwanego na

całym świecie. W związku z hodowlą bydła, pozostaje wyrób znanych serów holenderskich. Dzięki bliskości morza Holendrzy zajmują się też rybołówstwem, z którego ciągną znaczne korzyści, oraz szlifierni diamentów.

W Holandji rozwinięty jest przemysł, a mianowicie: budowa okrętów, wyrób płótna żaglowego, garbarstwo, cukrownictwo oraz przem. porcelanowy. Do ważnych portów zaliczają się Amsterdam, Rotterdam i Vlissingen.

Rzeki holenderskie nadają się przeważnie do żeglugi (około 2000 km). Sieć kanałów gęsto pokryła Holandję, a łączna ich długość przekracza 2000 km.

Rezydencją królowej i władz jest Haga, licząca około pół miliona mieszkańców. Stolicą i najważniejszym miastem jest Amsterdam z 750.000 mieszkańców.

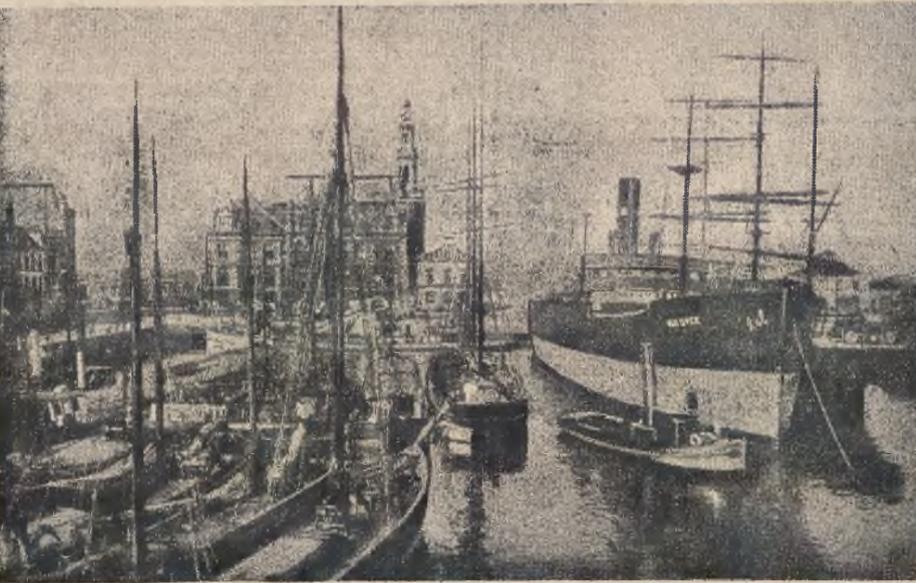
Holandja, która ongiś słynęła z podbojów w kolonji i zaliczała się bodaj do potęg europejskich, straciła swe znaczenie i stanowisko mocarstwowe dzięki Anglii, która dążyła wytrwale do objęcia przodującego stanowiska. Mimo wszystko dziś jeszcze Holandja posiada bogate kolonie zwłaszcza w Azji i w Ameryce południowej. Wyspy Jawa, Sumatra, część Borneo, Celebes, część Nowej Gwinei, Gujana holenderska i Curacao, dają Holandji znaczne korzyści ze względu na korzenie i inne produkty.

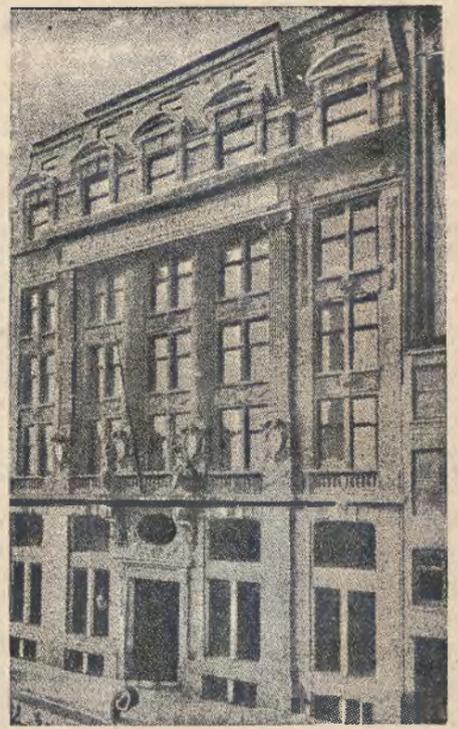
Kanal w Amstordamie.

Łany tulipanów w Holandji.

Fragmant portu w Antwerpji.

Gmach giełdy diamentowej w Antwerpji.

Kobieta eskimoska.

Daleko na północ, w krańcowym zakątku Grenlandji, leży kraj Eskimosów. Dużo się opowiada o Eskimosach — podbiegunowych bohaterach. Ceni się ich za hart, zdrowie i zręczność w polowaniu. Lecz o kobietach eskimoskich nic prawie nie wiadomo. A właśnie one są duszą tego północnego narodu. One umożliwiają mężczyznom walkę z podbiegunową naturą. One tysiącem drobnych szczegółów ułatwiają im pracę i życie.

Kobieta eskimoska, choć wydaje się to tak dziwne pod pewnymi względami jest nawskroś samodzielną. Jest zdana całkowicie na siebie i tylko na siebie może polegać.

Najjaskrawszym tego przykładem jest fakt rodzenia przez nią dziecka. Zostaje ona na ten czas zupełnie sama, gdyż według wierzeń ludowych, jest wtedy nawiedzana przez złego ducha i odbywa poród w oddzielnej, specjalnie na ten cel zbudowanej grocie śniegowej, oddalonej od domostwa. Jedynie od czasu do czasu zagląda do niej rodzina, by sprawdzić, czy dziecko już przyszło na świat. Potem odbywa ona 6-tygodniową kwarantannę w Innej chacie, lecz jeszcze nie w swym domu, podczas której nie wolon jej się myć ani czesać. Dopiero po tym czasie zostaje znów zaliczoną do grona krewnych i znajomych, a powrót ten obchodzi się bardzo uroczystie.

Matka i dziecko od pierwszej chwili są nierozłącznie. Dlatego Eskimoska ma w swym futrzanym odzieniu specjalną wielką kieszeń na plecach, gdzie kładzie niemowlę, gdy wychodzi z domu.

Cierpliwość Eskimoski nie ma wprost granic. Zdaje się ona wcale nie posiadać nerwów. Odbija się to wybitnie na stosunku dzieci do matki, które są do niej bałwochwalczo przywiązane.

Od Eskimoski-żony wymaga się przede wszystkim wesołości. Poza tem musi być wierna, miła, ujmująca, dobra dla biednych, oszczędna i gospodarna.

Choć teoretycznie Eskimos ma prawo rządzić swą żoną, jednak nie ma ona w sobie nic z niewolnicy. W gospodarstwie dzieje się zawsze według jej zdania i woli. W domu całe urządzenie należy do niej. Ona je wnosi jako posag mężowi i ona je zabiera w wypadku rozejścia.

Rozwody tam są niezwykle rzadkie i jedynie wtedy, gdy małżeństwo jest bezdzietne.

Prawie wszystkie Eskimoski odznaczają się nadzwyczajną starannością o swój wygląd zewnętrzny, nie brak im też ewolucyjnej koklesterji.

Głównym celem ich życia jest dogadzać mężczyznom. Polega to na utrzymywaniu mieszkania w schludności i porządku, oraz na przyrządzaniu możliwie urozmaiconego jedzenia.

Do zwykłych też ich zajęć należy oczyszczanie skór i robenie z nich odzieży. Co jednak charakteryzuje wszystkie kobiety eskimoskie i to charakteryzuje bardzo dodatnio, to ich pogodne usposobienie, które pozwala im w każdej chwili i przy jakiejkolwiek czynności na wesołość i zadowolenie z życia.

LEPIEJ NIE RUSZAĆ...

Pewien człowiek skarżył się, że po użyciu lekarstw czuje się gorzej, jak przed lekarstwami.

Lekarz słysząc skargi pacjenta, odrzekł: — Zdrowie ludzkie podobne jest do wody, długo w kadzi stojącej, której półki się nie rusza, zda się nie nie śmierziedzić.

Z dnia na dzień

(—) Kraków, 14 maja.

Leodjum! Trzeciego dnia po rozpoczęciu niemieckiego przeciwdzierzenia na skutek planowanej agresji mocarstw zachodnich na Belgię i Holandję powiewa już flaga niemiecka na cytadeli Leodjum, najsilniejszej twierdzy w Europie.

Potężny system fortyfikacji, który ciągnie się od Leodjum przez Belgię aż do granicy holenderskiej na północy został przełamany, a wojska niemieckie znajdują się w niepowstrzymanym marszu ku zachodowi — ku bramom Anglii.

Równocześnie wojska niemieckie obsadziły większą część Holandji aż do wybrzeża morskigo. W ważnym porcie Rotterdam wysadzone zostały najpierw, przy pomocy desantu lotniczego, niemieckie oddziały wojskowe, a te już w międzyczasie połączyły się z niemieckimi dywizjami, nadchodzącymi drogami lądowymi.

Samoloty niemieckie w ciągu tych trzech dni zdobyły panowanie nad przestworzami w Holandji, Francji i Belgii, niszcząc przeszło tysiąc samolotów nieprzyjacielskich czy to w walkach powietrznych, czy to atakując lotniska we Francji. W ten sposób armia niemiecka, dzięki swej błyskawicznej taktyce i sile uderzenia, wypróbowanym już we wszystkich dotychczasowych fazach sposobem wojny potrafiła sobie wywalczyć zaraz na samym początku wszystkie korzyści w decydującej rozprawie z armiami angielską i francuską.

Zagrańca, która z zapartym tchem śledzi potężne walki rozstrzygające w obecnej wojnie, słusznie oceniła głębsze powody matematycznej pewności sukcesów niemieckich, stwierdzając na łamach licznych dzienników zagranicznych, że obok znakomitego wyposażenia wojsk niemieckich, także moralna siła niemieckiego narodu i jego kierownictwa zapewnia pełne zwycięstwo.

Również we Francji i w Anglii zaczyna się budzić w głuchej rozterce przekonanie, że wszelki opór wobec tej siły będzie daremny. W Londynie uzbraja się już policjantów i milicję i buduje się zapory uliczne, celem stawienia oporu wojskom niemieckim, w razie wyładowania desantów lotniczych na ziemi angielskiej.

Z Paryża przynosi dziennik szwajcarski „Journal de Genève” następujący obraz sytuacji: „Na twarzach ludności francuskiej maluje się straszne podniecenie. Naród francuski przechodzi febryczne dreszcze”.

Także i w Polsce śledzi się z największym napięciem rozstrzygające operacje na zachodzie. Naturalnie ostatnie wypadki dla tych, którzy jeszcze wciąż żyją w świecie złudzeń, stanowią ciężkie rozczarowanie. Ale również naturalnym jest to, że przytem, w związku ze wspomnieniami o walkach polskiej armii we wrześniu ubiegłego roku, robi się porównania i analogie. Niejeden może sobie powiedzieć, że jeżeli najsilniejsze i najnowocześniejsze twierdze na zachodzie zostały

poprostu zmiecione, dzięki niepowstrzymanej sile armii niemieckiej, a także na lądzie, na wodzie i w powietrzu Niemcy wyrwały sprzymierzonym armiom angielskiej i francuskiej inicjatywę z rąk, to przecież naród polski, który musiał walczyć sam, pozostawiony własnemu losowi przez sprzymierzeńców, nie potrzebuje się wstydić swej porażki. Dalej może on sobie powiedzieć, że nie będzie żadnym wstydem dla narodu polskiego zapewnienie sobie pod ochroną najpotężniejszego państwa na świecie pewnej i spokojnej przyszłości, skoro wszystkie gwarancje mocarstw

zachodnich okazały się tylko nieszczęściem dla Polski.

W tych rozstrzygających godzinach możemy otwarcie wypowiedzieć te myśli, ponieważ zawsze ostrzegaliśmy przed iluzjami, a nasze realne zapatrywania zawsze zostały potwierdzone przez fakty. Stwierdzamy więc dzisiaj, że upadek Leodjum będzie także dla narodu polskiego punktem wyjścia dla ostatecznego odwrócenia się od tych złudzeń, które stały się katastrofą dla Polski.

Anglia i Francja, które najpierw Polskę, a potem Norwegję wpędziły do wojny z Niem-

cami, a nie mogły udzielić obu tym krajom żadnej pomocy, zostały obecnie przez niemiecką ofensywę na zachodzie daleko odrzucone. Nie będą one nigdy już miały sposobności wpływania na historję Europy, albo nawet Europy wschodniej.

Nowy porządek w Europie, o którym ostatecznie rozstrzygnie w tych tygodniach walka na zachodzie nie będzie już dyktowany przez kapitalistycznych władców zachodnich. Im prędzej i jaśniej zrozumienie tego utworzy sobie drogę w naszym kraju, tem lepiej będzie to dla przyszłości naszej ojczyzny.

Czy przeczucia są usprawiedliwione?

Kraków, w maju.

Najbardziej może tajemniczym zjawiskiem życia codziennego jest bezwzględnie jasnowidztwo, które nieraz już zostało zupełnie bezstronnie stwierdzone przez uczonych. Również przeczucia, któreby można nazwać pierwszym stopniem jasnowidztwa, względnie stanem przygotowawczym do niego, są nieraz tak szczegółowe i pewne, że nasuwa się pytanie, na czym one polegają. Wielki dramaturg Szekspir wyraził się o ludziach posiadających dar przeczucia lub jasnowidzenia, że „patrz na posiew czasów i w ten sposób wiedzą, co ma rósć, a co nie”.

Wiadomo, że

w różnych świątyniach greckich przepowiadały kapłanki przyszłość.

że nawet wiele mężowie stanu nie decydowali się na ważne posunięcia, nie zapytawszy o zdanie tych kapłanek. Zwłaszcza wyroczenia w Delfos cieszyły się wielką sławą, wydając przepowiednie często zagadkowe, niemniej jednak ciesząc się uznaniem całego ówczesnego świata. Kapłanki wydające przepowiednie popadały skutkiem rodzaju autosugestji w nastrój prorocy i podobnie, jak wiele wizjonerzy umiały spoglądać w przyszłość.

O ciekawych wypadkach przeczucia opowiadają autorzy greccy i rzymscy: Aelian zapisuje w jednym ze swoich dzieł, że Anaxgoras przybył na igrzyska olimpijskie w płaszczu, ponieważ przeczuł deszcz na wiele dni naprzód. I rzeczywiście w czasie igrzysk olimpijskich padało, chociaż w tym czasie zawsze bywała pogoda. Aelian kończy swoją relację słowami: „dlatego ocalała cała Hellada jako człowieka, który więcej wie niż można wymagać od natury ludzkiej”. Ale również inne wypadki jasnowidzenia są znane u Anaxagorasa: Pewnego razu przepowiedział ruinę jednego domu, to znów, że nastąpią ciemności w czasie dnia, albo też wyraził się, że „z nieba spadną kamienie na ziemię w Egeospotamos”. Tym razem przewidywał on zjawienie się kamieni meteorycznych, które przez długie wieki jeszcze pokazywano w Egeospotamos.

O dziwnym wypadku przeczucia czy jasnowidzenia wspominają historycy rzymscy: w czasie gdy Narses był namiestnikiem Italji, zachorował pewien pastuszek na dżumę i popadł w letarg. W tym stanie widział, jak opowiadał później, niebo i

słyszał tam imiona tych wszystkich, którzy mieli umrzeć na dżumę. W niebie też otrzymał dar mówienia obcimi językami i rzeczywiście przemawiał później po grecku, chociaż nigdy języka tego się nie uczył. Jak się wkrótce okazało wszystkie przepowiednie pastuszka się sprawdziły.

Wielki uczyony angielski Roger Bacon przed 700 laty przewidział kolej żelazną, samochody i aeroplany.

W swoim dziele „de nullitate magiae” wyraził się następująco: „można także zrobić rzeczy, które poruszać się będą z wielką szybkością bez zwierząt pociągowych, można robić instrumenty do latania ze skrzydłami w rodzaju ptaków, które unosić będą człowieka w powietrzu”.

Znany uczyony Lavater, przeczuł, że zginie nagłą śmiercią, a mianowicie od strzału. Grenadier M. Kiglay w bitwie pod St. Pierre przeczuwa śmierć, wręcza swojemu kapitanowi testament i wkrótce pada od kuli. Podobnie przeczuł swoją śmierć francuski generał dywizji d'Espagne koło wyspy Lobau. Król duński Krystjan I również przeczuł swoją śmierć, tak samo jak astronom i lekarz cesarza Rudolfa II, Jakob Soutellarius, astronom Thurneiser i sławny lekarz Serafin Strantianonikus. Pani de Saulec podczas zabawy w pewnym towarzystwie paryskim, nagle upadła na krzesło i zawołała: „O mój Boże, mój mąż umarł”. W pewien czas później dopiero przyszedł list z wyspy San Domingo z doniesieniem o śmierci męża.

Inne ciekawe wypadki jasnowidzenia i przeczucia są następujące: W roku 1871 zachorował książę Walijski ciężko na tyfus. Chciano mu zrobić transfuzję krwi, a kuzyn jego książę Edynburski ofiarował się dać mu swoją krew. Sprzeciwił się temu lekarz księcia dr. Paget, sławny chirurg, gdyż wątpił w skuteczność transfuzji. Tymczasem pewien stary gospodarz przewidywał, że książę nie umrze, lecz

pewnego dnia oprzytomnieje i zażąda szklanki piwa.

I rzeczywiście w dniu przesilenia chory oprzytomniał i prosił, aby mu dano piwa.

Gdy przed rewolucją francuską królowa Maria Antonina spotkała pewnego razu w parku Trianon nieznanego jej piwowara Santerre uczuła niewytłumaczony przestach. W kilka lat później tenże Santerre stał się groźnym nieprzyjacielem królów-

skiej rodziny i był obecny przy ścięciu królowej, jako dowodzący gwardją.

Sławny bajkopisarz Andersson miał przyjaciela profesora Olafa Lunden. Lunden zachorował na suchoty i musiał wyjechać do Włoch, ale przed wyjazdem oddał swojego ukochanego psa „Amora” pod opiekę Anderssonowi. Pewnego razu oświadczyła służąca Andersena swojemu panu, że

„Amor” otrzymuje wiadomości o zdrowiu prof. Lunden o wiele wcześniej niż pan”.

Andersen nie rozumiał tej aluzji. „Bez żartu” tłumaczyła służąca, „zawsze gdy „Amor” był wesoły, nadchodził list od prof. Lunden z dobrymi wiadomościami, natomiast gdy był smutny, przechodziła wieść o pogorszeniu się choroby”. Od tego czasu począł Andersen pilnie obserwować „Amora” i istotnie sprawdził obserwację służącej. Pewnego razu leżał wieczorem Andersen w łóżku, a jedna ręka wisiała mu ku ziemi. „Amor” podszedł do niego i począł mu rękę liżać i

następnie wyć żałobnie.

Objaw ten zatrwożył Andersena i spojrział na zegarek. Była godzina 11,27 minut. Na drugi dzień otrzymał telegram z Włoch, donoszący, że prof. Lunden umarł poprzedniej nocy 11,27.

Generalowi Bemowi znanemu z roku 1831 i 1848 przepowiedziano, że do roku 49 żadna armata ani zmiana powietrza mu nie zaszkodzi, ale rok 1850 będzie dla niego zgonny, i faktycznie umarł w tym roku. Uczone Tycho de Brahe przepowiedział w swoim dziele o kometach, powieździł w swoim dziele o kometach, że na północy Europy urodzi się książę, który wstrząśnie Niemcami, ale około roku 1632 zniknie. Tym przepowiedzianym księciem był król Gustaw Adolf szwedzki, który odegrał wielką rolę w wojnie 30-letniej. Astrolog francuski

Marin przepowiedział z całą dokładnością śmierć króla Ludwika XII

oraz Richelieu'go, jak też, że wróg tego ostatniego margrabia Cinq Mars zostanie ukarany śmiercią. Król Ferdynand Katoński znany z wypędzenia Maurów z Hiszpanji otrzymał przepowiednię.

że umrze w miejscowości Madrigall.

Z tego też powodu unikał jej. Pewnego

Szczęście w nieszczęściu.

(Nowelka).

Jan Grot, młody buchalter jednego z większych przedsiębiorstw przemysłowych, został zredukowany. Zdawał sobie z tego dokładnie sprawę, gdyż wiedział, że gdyby nie miał ciągłych zaległości w pracy i bardziej interesował się swymi obowiązkami, nie straciłby posady.

Grot znalazł się nagle bez żadnych środków do życia. Teraz dopiero skonstatował, do czego może doprowadzić lekkomyślność.

Przez cały dzień chodził po ulicach wielkiego miasta. Zatrzymywał się to tu, to tam, oglądał wystawy sklepowe, przypatrywał się ludziom spieszącym za swymi interesami.

Nie wiedział, co począć, był po raz pierwszy w życiu tak bardzo bezradny.

Noc już zaczęła rozwijać swe wspaniałe i groźne skrzydła nad miastem, gdzieś gdzie zaczęto zapalać światła, gdy on, blaknąc się tak bez celu, znalazł się niespodziewanie przed jedną z eleganckich kawiarni w śródmieściu!

Stojąc tak przed drzwiami wejściowymi, mimowoli zauważył jakiś bilet, leżący na chodniku. Podniósł go i omal nie krzyknął z radości.

Był to bilet do opery na jeden jedyny występ słynnego tenora włoskiego Frascattiego. Grot nieraz słyszał o tym wielkim artyście. Oczywiście nie mógł sobie nigdy pozwolić na tę przyjemność, aby go zobaczyć, gdyż dochody jego nie pozwalały na takie „zbędne” wydatki. Teraz przypadek umożliwił mu pójście do opery.

Grot momentalnie zapomniał o swych kłopotach.

Na zegarach wybiła godzina siódma. Miał więc jeszcze sporo czasu. Obejrzał dokładnie bilet. Trzeci rząd, fotel czterdziesty. Widocznie właściciel tego biletu był zamożny.

Grot, pogwizdując wesoło jakiegoś mo-

dnego szlagiera, wszedł do baru i zamówił kolację — oczywiście najtańszą.

Nie mając nic lepszego do roboty, począł przyeluchiwać się rozmowie panów przy drugim stoliku, którzy rozmawiali właśnie o dzisiejszym przedstawieniu w operze. Grot namiechał się do siebie Ci panowie, jak wynikało z rozmowy, nie wybierali się do opery, a on będzie dziś słuchał Frascattiego.

Dopiero, gdy wszedł do gmachu opery, zrodziły się w nim pewne obawy, mógł się przecież parzyć na przykrość szczególnie, jeśli właściciel biletu zawiadomił o zgubie kasę opery.

Nieocfnął się jednak. Przy drzwiach wejściowych pokazał bilet kontrolorowi. Po chwili znajdował się na sali. Pierwszy rząd był jeszcze prawie pusty. Przedstawienie miało się rozpocząć dopiero za kilkanaście minut. Grot zajął fotel numer czterdziesty.

Siedział spokojnie, starając się jednak nie patrzeć w stronę bileterów.

Po paru minutach przed jego fotelem zatrzymał się niemłody już, otyły mężczyzna. „Czy to pańskie miejsce? — zapytał, spoglądając na Grot'a uważnie.

— Tak! — odpowiedział Grot, trochę niepewnie.

— Czy mógłby mi pan pokazać swój bilet? — poprosił nieznanomy.

Grot spełnił jego żądanie.

Mężczyzna obejrzał bilet i mruknął:

— W porządku!

Grot stał ze spuszczoną głową. Gdyby mógł, uciekłby, jak najszybciej z tej rzeszności oświetlonej sali.

Nieznanomy po chwili wyjął z kieszeni jakąś kopertę.

— Proszę, to dla pana — szepnął i szybko oddałli się.

Grot przez chwilę stał, jak skamieniały. Kopertę wypadła mu z ręki.

Wreszcie oprzytomniał, pochylił się i podniósł kopertę. Była zalakowana.

Grot obejrzał się trwożliwie. W pierwszych rzędach wciąż jeszcze było pusto. Nikt nie zwracał na niego uwagi. To go nieco uspokoiło. Ostrożnie otworzył koper-

tę i omal nie krzyknął ze zdumienia. W kopercie znajdowały się pieniądze! Gruba paczka banknotów. Co to miało znaczyć? Czyje to pieniądze?

Grot wybiegł ze sali. Chciał oddać pieniądze nieznanomemu. Był uczciwym człowiekiem. Nie miał odwagi przywłaszczyć sobie cudzych pieniędzy.

W hallu było tłoczno i gwaro. Grot z trudem dotarł do drzwi wyjściowych.

W chwili, gdy znalazł się na ulicy, nieznanomy wszedł do taksówki. Grot chciał go zatrzymać, nieznanomy jednak nie słyszał jego krzyku. Taksówka szybko odjechała. Grot w ostatniej chwili zauważył numer wozu „42545”. Co począć?

Grot nie wrócił się już do opery. Zapomniał o Frascattim, o bilecie! Wyjął znow z kieszeni kopertę. Począł liczyć banknoty! To była ogromna suma! Gdyby teraz zechciał — pojechałby w świat! Ktoby go tam odszukał?

Szedł tak bezmyślnie, objając się o przechodniów, których o tej porze było bardzo dużo, gdyż była to jedna z głównych ulic miasta.

Nie wiedział, jak postąpić. Trudno było oprzeć się pokusie.

Właśnie teraz, gdy stracił posadę, te pieniądze umożliwiłyby mu rozpoczęcie nowego życia.

Ale już po paru minutach odepchnął od siebie te myśli.

„Nie! Chcę mieć czyste sumienie” — krzyknął prawie.

Spojrzał na zegarek, zbliżała się godzina ósma.

O tej porze chyba zastane jeszcze kogoś na najbliższym posterunku policji — pomyślał.

Dyżurny przodownik spojrzał z okularów na młodego człowieka, który wręczył mu kopertę, wypchaną plikiem banknotów — i słuchał, jak Grot tłumaczył, w jaki sposób dostały się w jego ręce.

W tym momencie w drzwiach ukazał się komisarz śledczy, który przy okazji bytności w tej dzielnicy miasta wstąpił po drodze na posterunek.

— Moje uszanowanie panu komisarzo-

wi — odezwał się przodownik i powołując się na obowiązki służbowy, przedstawił całą sprawę komisarzowi śledczemu.

Ten z kolei począł uważnie oglądać podane sobie banknoty.

— To są fałszywe banknoty — krzyknął po chwili uważnej obserwacji.

Nie ulegało wątpliwości, że pochodziły one od bandy fałszerzy, których w żaden sposób nie można było wykryć.

— Niech pan opowie szczegółowo, jak to było — zwrócił się komisarz w stronę Grot'a.

Grot zaczął opowiadać dokładnie, a gdy doszedł do momentu, kiedy mimo jego krzyku, nieznanomy odjechał taksówką, komisarz zagadnął go:

— Czy zapamiętał pan chociaż numer taksówki?

— „42545” — wybełkotał Grot.

Komisarz wydziału śledczego nacisnął dzwonek. Po paru minutach kilkunastu agentów policyjnych szukało taksówki numer „42545”.

Dzięki Grotowi tego dnia jeszcze władze wykryły wspaniałe zorganizowaną centralę, która od długiego czasu puszczała w obieg ogromne ilości fałszyfków.

Jak się okazało, jeden z bersztów bandy, zgodnie z umową, zawartą z grupą swych odbiorców, miał w gmachu opery dostarczyć nową serję fałszyfków ich wysłannikowi. Wysłannik ten zgubił jednak bilet, a dzięki temu, że znalazł go Grot, niebezpieczna banda znalazła się w potrzasku!

Po paru dniach, gdy gazety obzerze doniosły o szczegółach wykrycia tej groźnej bandy fałszerzy, podkreślając sprawjalnie uczciwość Grot'a — dostał on pismo z przedsięwzięcia, w którym pracował.

List zakończony był temi słowami:

„Doceniając Pańską lojalność i niezłomność, jaką wykazał Pan w czasie najbardziej dla Siebie krytycznym, przyjmujemy Pana z powrotem do naszego przedsięwzięcia, ofiarując Mu stanowisko głównego kasjera oraz rzetelnie zasłużony awans służbowy”.

Stefan Kus (Kraków).

Nasza nowa powieść.

We czwartek rozpoczynamy druk nowej powieści. Będzie to już czwarta powieść z cyklu, drukowanego przez „Goniec Krakowski“. Tym razem Czytelnicy otrzymają powieść, napisaną przez kobietę.

Autorką naszej nowej powieści, zatytułowanej „Zwątpienie“, jest Joanna Czarkowska, znana naszym Czytelnikom z feljtonów i mi-

gawek, które zdobyły sobie wielką poczytność.

P. Czarkowska debiutuje na naszych łamach jako powieściopisarka, a żywa akcja jej pierwszej powieści, głęboka znajomość psychologii i aktualne tło wydarzeń składa się na interesującą całość, która napewno zostanie powitana przez szerokie koła Czytelników z zadowoleniem.

Taryfa płac dla polskich robotników i pracowników.

(=) Kraków, 14 maja. Na drodze do socjalnego i gospodarczego odbudowania Generalnego Gubernatorstwa uczyniono dalszy ważny krok. Kierownik wydziału pracy w urzędzie Generalnego Gubernatorstwa wydał taryfę płac dla polskich robotników i pracowników służby publicznej i opublikował ją w Dzienniku Rozporządzeń Generalnego Gubernatora. Nowe rozporządzenie obejmuje taryfę ramową oraz osobne taryfy płac dla pracowników i robotników. W ten sposób stworzono dla wszystkich polskich robotników i pracowników służby publicznej zarówno do ich wynagrodzeń, jak i innych praw i obowiązków jasne i stałe przepisy.

Całe rozporządzenie taryfowe, którego opracowanie w tak krótkim przeciągu czasu i do tego w okresie wojennym należy uznać za szczególny sukces, odznacza się wzorową jasnością. Wszystkie prawa i obowiązki pracowników zostały dokładnie określone.

Taryfa ramowa, która weszła już w życie od dnia 1 maja, stwierdza na wstępie, jakie przedsiębiorstwa należy uważać za przedsiębiorstwa służby publicznej i podlegające tem samemu przepisom taryfy. Przedsiębiorstwami służby publicznej są wszystkie przedsiębiorstwa Generalnego Gubernatorstwa i Państwa niemieckiego na terenie Generalnego Gubernatorstwa, dalej zarządy gminne, fundacje, zakłady, przedsiębiorstwa monopolowe, kolej wschodnia, niemiecka poczta wschodnia i Bank Emisyjny.

Pozatem pod pewnymi warunkami do przedsiębiorstw służby publicznej zaliczają się także przedsiębiorstwa, która w jakiegokolwiek formie podlegają administracji publicznej.

Dalsze paragrafy taryfy ramowej zawierają m. in. postanowienia co do obowiązku dyscypliny, obowiązku tajemnicy zawodowej, zakazu przyjmowania podarunków i czasu pracy, który normalnie został ustalony na 8 godzin dziennie. Wypowiedzenie stosunku służbowego może w zasadzie na podstawie wzajemności nastąpić za wypowiedzeniem 14-dniowym, urlop wynosi zasadniczo 6 dni.

Oba zarządzenia taryfowe dla pracowników i robotników wchodzi w życie z dniem 1 lipca, w poszczególnych wypadkach jednak, o ile techniczne warunki na to zezwolą mogą być zastosowane w terminie wcześniejszym.

Zasadnicze znaczenie posiada postanowienie, że wysokość zarobków i płac będzie regulowana wartością pracy, miejscowymi warunkami, a u robotników także wiekiem. Pracownicy po przesłużeniu dłuższego okresu mogą być przeniesieni do wyższej klasy płac. Zarządzenia taryfowe zawierają nadto dokładne postanowienia o dodatkach za godziny nadliczbowe i pracę w dni świąteczne, które jednak w miarę możliwości muszą być odszkodowane udzieleniem dnia wolnego od pracy. Jako załączniki do taryf płac dołączone są tabele, zawierające wynagrodzenia i płace taryfowe dla poszczególnych kategorii.

Każdy polski robotnik i pracownik, który w służbie niemieckiej czy polskiej przedsiębiorstwa uczywie i pilnie pracuje nad odbudową swego kraju, znajdzie w rozporządzeniu taryfowym gwarancje pewnej i stałej płacy. Rozporządzenie taryfowe przyczyni się w ten sposób do dalszego wzmocnienia zaufania i do ostatecznej normalizacji stosunków w Generalnym Gubernatorstwie polskim.

Płacić czynsze!

Kraków, 14 maja. Ukazało się zarządzenie starosty miejskiego p. Schmidta, który wzywa wszystkich płatników do regularnego płacenia czynszów według stanu z lata ub. roku.

W myśl dawniej wydanego zarządzenia, instytucje niemieckie i osoby prywatne narodowości niemieckiej obowiązane są płacić czynsz w wysokości 50 procent czynszu, obowiązującego w lecie ub. roku. Natomiast odnośnie czynszów za lokale biurowe, starosta miejski wydał specjalną taryfę, uwidocznioną w rozporządzeniu. Osoby narodowości niemieckiej i instytucje niemieckie zobowiązane są do płacenia 60 procent czynszów za lokale biurowe.

W zarządzeniu zwrócono uwagę na to, że płacenie czynszów jest koniecznym, gdyż w przeciwnym razie właściciele kamienne nie będą mogli wywiązać się ze swych zobowiązań podatkowych.

Pod wieczór ogarnął ją niepokój. Zdała sobie sprawę z tego, że za kilka chwil Holman opuści miasto i prawdopodobnie już nigdy z nią się nie spotka. Doszła do przekonania, że postąpiła niewłaściwie. — Należało mimo wszystko wyjaśnić powody nieporozumienia i rozstać się w zupełnej zgodzie. Holman nie powinien wyjeżdżać pod wrażeniem, że ona prowadziła tu jakąś dwulicową grę. Po chwili zastanowienia Jenny zaczęła gorączkowo ubierać się. Ponieważ zbliżał się chłodny wieczór, przeto przebrała się w jesienny kostium. O ile dotychczas zdawało się, że czas włóki się niesłychanie powoli, to teraz denerwowała się, że nie zdąży dostać się na dworzec przed odjazdem ekspresu.

Zjechała windą na parter, wskoczyła do taksówki i kazała się wieźć na dworzec.

O tej samej porze Holman jechał samochodem również w kierunku dworca. Ostatnie godziny przed wyjazdem wykorzystał na wyjaśnienie sprawy Jenny. Udało mu się porozumieć z portjerem hotelu „Metropole“, przyczem po długim śledztwie okazało się, że pokojówka nie powtórzyła Jenny zlecenia Holmana. Nie koniec na tem. Zatelefonował do niego książe i poprosił o chwilę rozmowy. Gdy spotkali się w zacisznej kawiarni, książe opowiedział mu dzieje poramki i zapytał się o twarcie, jakie ma zamiary wobec Jenny. Holman nie umiał mu odpowiedzieć. Widział, jak wielki popełnił błąd wobec dziewczyny, ale wydawało mu się, że cała sprawa jest nie do naprawienia. Wyrzucił jej krzywdę i był przekonany, że już nic nie zdoła zatrzymać w jej pamięci dzisiejszej sceny. Będąc z natury rzeczy pe-

O czystość miasta.

Kraków, 14 maja. W ostatnich dniach pracownicy zakładów miejskich pousuwali z kiosków i murów strzepy ogłoszeń. Obecnie nalepianie wszelkiego rodzaju ogłoszeń dozwolone jest w myśl zarządzenia starosty miejskiego jedynie na kolumnach reklamowych oraz specjalnych tablicach, gdzie jednak ogłoszenia mogą być nalepane wyłącznie za zgodą wydziału budowlanego zarządu miasta, do którego należy zwracać się z prośbami o zezwolenie.

Zarządzenie to nie dotyczy plakatów żółtych, wywieszanych na tablicach obok kościołów oraz ogłoszeń na wystawach i gablotkach sklepowych czy kinowych, o ile te odnoszą się do spraw danego przedsiębiorstwa.

Stwierdzić należy, że zarządzenie to posiada duże znaczenie w zakresie usiłowań o nadanie miastu estetycznego wyglądu,

symista, nie wierzył w możliwość uzyskania przebaczenia.

Wreszcie po długim zastanowieniu się, postanowił wyjechać. Jenny jest jeszcze młodą dziewczyną i niewątpliwie szybko zapomni o tej błękitnej nocy nad kasynem gry.

Przyjechał na dworzec na kilka minut przed odjazdem pociągu. Z małym neseserem w rękę skierował się do wagonu sygnalnego, w którym sekretarz zamówił mu miejsce jeszcze w południe. Złożył neseser w przedziale, poczem wyszedł jeszcze na peron. Pozostawało jeszcze 5 minut do odjazdu pociągu. Właśnie zapalał papierosa, gdy zdawało mu się, że widzi postać Jenny. Nie mylił się. Jenny podchodziła do niego, niosąc kilka róż w rękę.

— Nie mogłam pana puścić w drogę, nie pożegnawszy się — rzekła spokojnie. — Proszę wziąć na drogę te kilka kwiatów.

— Dziękuję bardzo. I proszę o przebaczenie...

— Jakto o przebaczenie. To przecież ja podobno byłam winna...

— Zachowałem się jak szubak. Teraz dopiero zdaję sobie sprawę z tego, że skrzywdziłem panią. I wiem, że pani mi nigdy nie przebaczy.

Jenny cały świat zawirował przed oczyma. Spojrzała na zegar. Już konduktorzy wzywali do zajęcia miejsc. Trzasnęły drzwi wagonów, zamykane za ostatnimi podróżnymi. Obok nich przebiegł także konduktor, wołając: Proszę wsiadać. Jenny była nieszcześliwa. Gdyby choć kilka minut jeszcze, gdyby zaszło coś, coby zatrzymało ten stalowy potwór przed odjaz-

szpeczonego ostatnio przez ogłoszenia najrozmaitszego rodzaju, koloru i wielkości.

Wymiana polskich uchodźców.

Warszawa, 14 maja. Wydział przesiedlenia przy urzędzie szefa dystryktu warszawskiego komunikuje, że obecnie rozpoczęła się akcja powrotu uchodźców na rosyjską strefę interesów.

W związku z umową, zawartą z główną sowiecko-rosyjską komisją na rosyjską strefę interesów powracają mogą:

1) Uchodźcy, którzy przed wybuchem wojny mieli stałe miejsce zamieszkania w strefie rosyjskich interesów i mogą to udowodnić.

2) Młodzież, która uczęszczała do szkół lub praktykowała na terenie Generalnego Gubernatorstwa, a której rodziny mieszkają stale w Rosji względnie w rosyjskiej strefie interesów.

3) Osoby, które celem poszukiwania zajęcia przybyły do Polski i obecnie chcą powrócić do Rosji względnie na strefę interesów rosyjskich.

Osoby, które odpowiadają powyższym punktom zobowiązane są zgłosić się najpóźniej do dn. 14 maja 1940 w urządzenie odpowiedniego starosty powiatowego (Kreishauptmann), wzgl. u pełnomocnika szefa dystryktu.

STAN WODY NA WIŚLE OBNIŻA SIĘ

W ciągu ostatnich trzech dni stwierdzono obniżenie się poziomu wody na Wiśle. W Krakowie w dniu 12 bm. zanotowano poziom minus 283, w dniu 13 bm. minus 284, w dniu 14 bm. minus 281. W Zawichoście w ciągu tych samych trzech dni zanotowano: plus 122, plus 120 i plus 113.

USUNIĘCIE SYGNAŁÓW ORIENTACYJNYCH W WARSZAWIE. Sygnały ruchu ulicznego, które wprowadzono w Warszawie na wzór angielski, zostały obecnie usunięte. Sygnały świetlne, które ustawiono w Warszawie na ośmiu miejscach, zupełnie się nie opłacały, mimo wysokiej ich ceny, a to głównie ze względu na słaby ruch. Tak np. sygnały zostały unieruchomione już w kilka dni po ich założeniu na ulicach Złotej, Twardej i Żelaznej.

TOWARZYSKIE „NIEPOROZUMIENIE“. W poniedziałek pobito się dwóch robotników rolnych na ul. Wąskiej 5, a mianowicie Jan Łyczak i Jan Motyl, obydwa z Jarosławia. Poszły w ruch noże, skutkiem czego obydwa odnieśli poważne rany klute. Obydwoh, po zaopatrzeniu, w stanie poważnym odwiezł Pogotowie Ratunkowe na oddział chirurgiczny szpitala św. Łazarza.

SPADEŁ Z DRZEWA. W sobotę wieczorem 10-letni Jan Dumka, zamieszkały przy ul. Głowackiego 22 na Dąbju, udał się na tajemniczą wyprawę na drzewo. Wyprawa nie powiodła się, gdyż chłopiec spadł, doznając wstrząsu mózgu. Pogotowie Ratunkowe odwiezło go na oddział chirurgiczny szpitala św. Łazarza.

WESOŁY KĄCIK.

Młody żonko! — Panie doktorze, odczuwam zupełny brak apetytu, co robić?
Lekarz: — Proszę przyjąć dobrą kucharke.

GRUZIŁICA PŁUC

zaflegmienie, nawet zastarzała astma, katarz zółta, kamienie żółciowe, żółtaczka, choroby nerok i wątroby, wylecza specyfik zagraniczny Pinuz-Salwator leczący pod gwarancją za zwrotem pieniędzy. Przyjmuje choroby od 9-12, 3-6, w niedziele 9-12. Prawdziwy Pinuz-Salwator, specyfik zagraniczny, uznany przez słynnych lekarzy jako środek niezawodny i gwarantowany. — Obecnie przeniesione Laboratorium: Kraków, ulica Długa 49, mieszkanie 1. Porady dla chorych bezpłatnie. 864k

dem w wyznaczonej godzinie! Holman pozostałby przy niej i byłoby im tak dobrze razem.

Ale czas uciekał i pociąg nie chciał opóźnić swego odjazdu. Wyciągnęła rękę do Holmana.

— Cieszę się, że pan wyjeżdża z innym nieco przekonaniem co do mojej osoby. — Zycze, aby pan spotkał w swym życiu kobietę, która da panu pełne szczęście.

Holman ujął dłoń Jenny w swoje ręce. — I ja pani życze wszystkiego najlepszego. Nie wątpię, że znajdzie się ktoś lepszy ode mnie, kto uszczęśliwi panią tak, jak na to pani zasługuje.

— Nie wierzę w to. Zbyt pięknym był sen dzisiejszej nocy, aby miał się jeszcze raz powtórzyć.

W tej chwili rozległ się gwizd lokomotywy. Holman stał już na stopniach wagonu, nie wypuszczając dłoni Jenny ze swych rąk. Pochylił się i ucałował blade ze wzruszenia usta Jenny. Chciała się bronić, ale znowu ogarnęła ją dziwna słabość. Nie zdawała sobie sprawy z tego, że ręce Holmana podniosły ją z ziemi i wolały ją do wagonu. Zapomniała o świetle Bożym i była szczęśliwa, że jest przy człowieku, który w tej chwili wydał się jej droższym nad wszystko.

Otrzeźwiała dopiero wtedy, kiedy za oknami wagonu zobaczyła szybko mijające domy przedmieścia. Jechała w daleki świat nie mając ani nawet podręcznej walizki. Cóż to znaczyło wobec tego, że obok niej stał Percy i szeptał:

— Najdroższa! Nie puszcza cię nigdy od siebie!... ..

KONIEC.

razu znajdując się w podróży przejeżdżał przez ubogą wioskę Madrigallejo i poczuł naraz straszne bóle, a wkrótce potem umarł. Francuskiemu marszałkowi Biron przepowiedziano, że powinien strzec się okolicy Bourignon, gdyż tam czeka go nieszczęście. Gdy w roku 1602 został skazany na śmierć za zdradę dowiedział się, że

kat, który ma wykonać wyrok pochodzi z Paryża i nazywa się Bourignon.

Nie brak również przepowiedni w dzisiejszych czasach: znana była przed wojną światową słynna paryska wróżka madame de Thebes, znany jest u nas inż. Ossowiecki i wiele innych. Jest rzeczą bezsprzecznie pewną, że istnieją ludzie przeczuwający przyszłość, trudniej natomiast jest stwierdzić, na jakich podstawach wyzuwają rzeczy, które mają dopiero się wydarzyć.

KRONIKA.

„Zimni święci“ dotrzymali słowa

Kraków, 14 maja. W myśl ludowej przepowiedni „zimni święci“ t. j. Pankracy, Serwacy i Bonifacy zawsze przynoszą ze sobą wydatną niższą temperaturę.

Także i w tym roku stało się zadość tradycji. Serję chłodów rozpoczął Pankracy. W niedzielę było już znacznie chłodniej, niż w sobotę, a w poniedziałek św. Serwacy przyniósł nam wspomnienie zimy. Synął grad, pomieszały ze śniegiem, a zimny wiatr strącał z drzew świeże pączki kwiatów. W związku ze stanem pogody dał się zauważyć znacznie zmniejszony ruch w mieście. We wtorek — w dzień św. Bonifacego aura uspokoiła się nieco, nadal jednak panuje przenikliwy zimno.

Jak to zapowiadają przysłowia ludowe, chłody te mają trwać jeszcze do św. Zofji (15 maja), poczem prawdopodobnie nastanie już ciepła wiosna.

Zgłaszanie zwierząt gospodarskich do kontroli sanitarnej i rejestracji.

(=) Kraków, 14 maja. Wszysey rolnicy, zamierzający prowadzić nadal hodowlę bydła, powinni bezzwłocznie zgłaszać swoje sztuki do kontroli mleczności, ażeby sztuki te zostały w odpowiednim czasie objęte kontrolą. Inspektorzy hodowlani będą przeprowadzać w tym miesiącu przegląd obór i pogłowia, przeprowadzając licencje.

W zakresie hodowli koni będzie przeprowadzona rejestracja klaczy zarodowych oraz spis źrebiąt.

W zakresie hodowli owiec będą przeprowadzone rejestracje owiec, bonifikacje jagniąt, oraz konkursy strzyży.

Inspektorzy hodowli świni przeprowadzą rejestrację pogłowia hodowlanego i zakładane będą stacje kopulacyjne oraz gniazda zarodowe.

W dziale hodowli drobiu w miesiącu maju rozprowadzać się będzie jednodniówki z hodowli zarodowych oraz jaja wylęgowe.

Rozbiórka starego dworca w Warszawie na ukończeniu.

Warszawa, 14 maja. Prace około rozbiórki starego dworca głównego w Warszawie zbliżają się do zakończenia. Po rozbiórce dworca ulice Wielka i Poznańska zostaną połączone wielkim placem.

Już dzisiaj przechodnie skracają sobie drogę z aleji Jerozolimskiej na Chmielną i Wielką przez ów plac, gdzie mimo leżącego gruzu, wydeptano odpowiednie ścieżki.

PIOTR BERZINS.

Błękitna noc nad kasynem gry.

30)

— Jestem upoważniony do wyrażenia pani podziękowania ze strony zarządu kasyna. Uratowała nas pani nie tylko od poważnej straty materialnej, ale także od rzeczy o wiele ważniejszej, a mianowicie od utraty opinji. W myśl obowiązujących u nas przepisów otrzymuje pani gratyfikację w rękę Jenny znalazła się koperta, dość pokaznie wypchana banknotami) no a pozatem zawiadomiam panią oficjalnie, że to wypowiedzenie, jakie pani otrzymała dzisiejszej nocy, jest oczywiście nieważne. Proszę panią, aby pani zechciała pozostać na dotychczasowym stanowisku, oczywiście przy odpowiedniej podwyżce gaży.

Jenny była wzruszona tem szczęśliwym załatwieniem całej sprawy. Podziękowała serdecznie starszemu panu za te objawy uznania, poczem wróciła do swego pokoju. Czas dłuższy się. Jenny zjadła obiad w swym pokoju, nie mając ochoty na zejście do restauracji gdzie może natknęłaby się na Holmana. Nie chciała go widzieć po ostatniej rozmowie. Próbowwała czytać jakąś powieść, ale nie mogła skupić uwagi na interesującej zresztą akcji opowiadania. Raz po raz wpadała w zamyślenie.

„CARBON”
Sprzedaż węgla i koksu
Kraków, ul. Dunin-Wasowicza 7
przedłużenie ul. Smoleńsk.

KRAKOWSKA HUTA SZKŁA
Kraków, ul. Lipowa 3,
telefon 171-88
destarowa, fiaski, oraz skupuje
w każdej ilości białą i półbiałą
szklankę szklaną. 866k

Alkoholom.
areometry różne — termometry —
piótno — gumowe smoczki —
wkładki platynowe i t. p.
Warszawa, Marszałkowska 147/19.
899k

Iwonicz-Zdrój
Zaczynamy sezon ad 10 maja
Nie gwarantujemy regularno-
ści zabiegów leczniczych, za-
tem w warunkach pogodowych.
DYREKCJA. 865k

**Wolne
posady**

STRÓŻ
nocny, uczeły,
możliwie z kauce-
ją, potrzebny do
piac składowego
Zgłoszenia: 17-
18, ul. Kolberga
16/6. 15557

3 KAFLARZY
wzrastający, na
wyrób kawy mogą
się zgłosić: Ka-
chelfabrik — No-
wak, Schwiento-
chłowicz O/S.
1002k

POTRZEBNA
dochoząca, dom
katolicki: Zybli-
kiewicza 8, m. 2.
15608

MŁCYN
wodny, gospodar-
czy poszukuje za-
raz praktykanta
lub podmiynarza
z pomocą w go-
spodarstwie. Wi-
adomość: Skoły-
szewski Wiktor,
Skawina, ulica
Francka 245.
15580

WYTWÓRNIA
marmolady po-
szukuje siły fa-
chowey na pensję
lub jako udział-
lowca. Zgłoszenia
Goniec Krakowski,
Kraków, „Nr.
15582”. 15582

TOKARZ,
specjalista w wy-
konywaniu form
szamotowych, dla
szlifierni szkieł
precyzyjnych na-
tachmiast poszu-
kiwany. Zgłosze-
nia z odpisami
świadectw, pod:
żądanie przy-
chodzą do domu.
Józefa 42, m. 2.
15584

MŁODEJ
dziewczynie dam
mieszkanie za ob-
sługę: Helców 7.
15596

KASJERKA,
stała posada, —
z wynagrodze-
niem 240 zł., za
należenie krótko-
terminowej pożycz-
ki 3.000 zł. —
Zgłoszenia oso-
biście: Gertrudy 2,
m. 8, godz. 4-6.
15601

**Posad
poszukują**

WYSIEDLONY
obejmie zarząd
rolno-leśny, naj-
lepsze referencje,
warunki skromne.
Nosalewski,
Minoza, p. Skata
Ojcowska. 19422

DENTYSTA
wydzielony pouzu-
kuje zajęcia ope-
ratywne lub tech-
niczne. Zgłoszenia:
Goniec Krakowski,
Kraków, „Nr.
15343”. 15343

CZAPNIK,
katolik, poszuku-
je posady. Zglo-
szenia: Goniec
Krak., Kraków,
„Nr. 15581”.
15581

SZOFRER
trzeźwy, uczęły,
poszukuje posady.
Zgłoszenia: Goniec
Krak., Kraków,
„Nr. 15591”.
15591

WYDIELONY
obejmie zarząd
rolno-leśny, naj-
lepsze referencje,
warunki skromne.
Nosalewski,
Minoza, p. Skata
Ojcowska. 19422

DENTYSTA
wydzielony pouzu-
kuje zajęcia ope-
ratywne lub tech-
niczne. Zgłoszenia:
Goniec Krakowski,
Kraków, „Nr.
15343”. 15343

CZAPNIK,
katolik, poszuku-
je posady. Zglo-
szenia: Goniec
Krak., Kraków,
„Nr. 15581”.
15581

SZOFRER
trzeźwy, uczęły,
poszukuje posady.
Zgłoszenia: Goniec
Krak., Kraków,
„Nr. 15591”.
15591

WYDIELONY
obejmie zarząd
rolno-leśny, naj-
lepsze referencje,
warunki skromne.
Nosalewski,
Minoza, p. Skata
Ojcowska. 19422

STARE ZEBY
kupuje i przera-
bia Zakład den-
tystyczny, Dietla
60. 15635

KUPIĘ
złota biżuterię i
brylantowy pier-
ścionek. — Placę
dobrą cenę. Zyb-
likiewicza 8/2 —
godzina 16-18.
15630

PARKIETU
dębowego nowe,
go lub starego
w b. dobrym sta-
nie od 20-40 m.
kw. oraz bielizną
pościelowa, kom-
plet w dobrym
stanie zaraz kupię.
Zgłoszenia: Goniec
Krakowski, „Nr.
15665”. 15665

KUPIĘ
dom do rozbiórki
Kor-narskiego 27, m.
7. 15599

**NAJWIĘSZE
DENEY**
placi gotówką za
wszelkie meble,
maszyny do szycia
pisanie: Hala
Meblowa, Wiślna
4, parter. 15567

MARKI
pocztowe kupuje,
dziesięć lat ist-
niejąca „Filate-
lia” — Rynek 9.
15643

KUPIJE
stare srebro. —
Wyrabia srebro
Stołowa Grodzka
10, w podwórku.
15641

KUPIJE
wszelkie znaczki
pocztowe: „Fila-
telia”, Kraków,
Długa 14. 15645

ZŁOTE
przedmioty, sta-
re zęby kupię —
Florjańska 3/8.
15650

**PLATERY,
SREBRO**
kupi Dom Han-
dlowo-Komisowy
Szpitalna, róg
Tomasza. 15616

KUPIJE
noszoną garderobę,
placę dobrą.
Starowińska 54/24
15646

KUPIJE
stałe znaczki z
przedrukami Gen-
eralgubernamentu
oraz inne lepsze
znaczki polskie i
zagraniczne. —
placę pełną war-
tość. Na powin-
ność wyjeżdżam po
przedłożeniu o-
ferty. Kraków,
Grodzka 1, Sklep
filatelistyczny. 15206

KUPIJE
każdą realność,
miejscowość obo-
jętna, bez po-
średników. Kra-
ków, Szczepań-
ska 3, m. 5. —
11-13. 15126

KUPIJE
silnik elektryczny
(nowy lub uży-
wany, lecz w
dobrym stanie),
trójfazowy, 50
okr. 3000 V, 70-
100 KM., 500-1000
obr./min. Oferty
kierować do Goń-
ca Krak., „Nr.
14809”. 14809

KUPIJE
olwę większą i
mniejszą ilość. —
Zgłoszenia: ulica
Asnyka 7, Kra-
ków, u dozorcę.
15577

MASZYNY
do szycia używa-
ne kupuje Kri-
scher, Zwierz-
niecka 6. 15459

KTO
ma do sprzedania
garderobe, kilim,
dywany, aparaty fo-
tograficzne, przed-
mioty złote, sre-
brne lub inne
wartościowe re-
czy — niech zglo-
si się: ulica św.
Krzyża 7, Sklep
Kupna i Sprzeda-
ży Rzeczy Okaz.
14937

MAM
50.000. — Kupię
dom, wille (także
paryferyje), parce-
le, ewentualnie
dwie mniejsze.
Goniec Krakowski,
Kraków, „Nr.
15532”. 15532

WILLE,
dom murowany,
nowy lub parcele
uzbrojona kupię
zaraz tylko od
właściciela. Go-
niec Krakowski,
Kraków, „Nr.
15462”. 15462

WESZKA
garderobe, biel-
znię, obuwie uży-
wane kupuje.
Krupnicza 14/5.
15441

PIANINO,
fortepian krótki
kupi „Klasztor”
tylko prywatnie.
Goniec Krakowski,
Kraków, „Nr.
15537”. 15537

WILLI,
dom murowany,
nowy lub parcele
uzbrojona kupię
zaraz tylko od
właściciela. Go-
niec Krakowski,
Kraków, „Nr.
15462”. 15462

WESZKA
garderobe, biel-
znię, obuwie uży-
wane kupuje.
Krupnicza 14/5.
15441

PIANINO,
fortepian krótki
kupi „Klasztor”
tylko prywatnie.
Goniec Krakowski,
Kraków, „Nr.
15537”. 15537

WILLI,
dom murowany,
nowy lub parcele
uzbrojona kupię
zaraz tylko od
właściciela. Go-
niec Krakowski,
Kraków, „Nr.
15462”. 15462

WESZKA
garderobe, biel-
znię, obuwie uży-
wane kupuje.
Krupnicza 14/5.
15441

PIANINO,
fortepian krótki
kupi „Klasztor”
tylko prywatnie.
Goniec Krakowski,
Kraków, „Nr.
15537”. 15537

Filateliści!
Największy wybór znaczków pocztowych z Pol-
ski Europy — pojedynczo, wartości z serii
General Gouvernement, ostatnie znaczki służbo-
we, przybory filatelistyczne, albumy, katalogi,
poleca. 968k

Biuro Filatelistyczne „GLOBUS” Kraków, Zybkiewicza 8, m. 2.

UDOSKONALONE MASZYNY
do wyrobów cementowych, dachówek, gąsiorów, płyt
chodnikowych, pesadzoków, krawężników, rur kanał-
izacyjnych, cembrowin studziennych, wyrabia wytwórnia
maszyn do wyrobów cementowych
„MASZYNOBET” — Klemens Jura
Kenty, Kreis Bieleitz (Oberschlesien).
Maszyny wolne od opłat celnych z terminową dostawą.
Informacje i zamówienia przysyłajcie w Krakowie,
przy ul. Garbarskiej 10, m. 4 w worku, srody i czwartki
każdego tygodnia. — Na żądanie cenki i prospekt.
Dla byłych i nowych Odbiorców maszyn dostarczamy wa-
gonowo portland cement z Ostoberschlesischer Zementfabrik

ZŁOTE
pierscionki, brans-
olety, lańcuszki
kupuje: Grodzka
2, m. 9, oficyny,
I. piętro. 14988

PARCELE
dom niewykończony,
okolica Parku
Krakowskiego,
kupię bez po-
średników. Zglo-
szenia: Goniec
Krak., Kraków,
„Nr. 15550”.
15550

SYPIALNIE,
jadalnie, gabinet
z tapczanem kupię,
— reflektory, także
sypialnie, jadalnie,
piłano, kol-
dry niesziszczono-
ne. Wiadomość:
Jagiellońska
10/6. 15538

PIEKARNIE,
piec parowa lub
zwykły kupię —
ewentualnie wy-
dzielanie. Zglo-
szenia: Goniec
Krak., Kraków,
„Nr. 15556”.
15556

100.000
posiadam. Kupię
kamieniczkę lub
ładną parcelę —
najchętniej Kra-
kowie, blisko tram-
waju. Goniec
Krakowski, Kra-
ków, „Nr. 15642”.
15642

KOMISOWY
Skład, Rynek Gł.
33, — przyjmuje
w komis wszystkie
kupyje. Kupuje
za gotówkę. Do naby-
cia fortepian
Förstera krótki,
maszyna Singera
rzeczna, Bonophon
z płytami, kry-
ształy, garderoba,
obrazy, komplet-
ne urządzenie gabi-
netu kosmetycz-
nego 50 sztuk,
kasa pancerna. —
Paniom z R. W.
ulicawia sprzedaż,
kupno. 15572

PIANINO
używane w do-
brym stanie, kupię.
Zgłoszenia:
Goniec Krakowski,
Kraków, „Nr.
15364”. 15364

NOSZONA
męska garderoba
kupuję — placę
dobrą: Gazowa
11/4. 15158

**DYWANY
PERSKIE**
kupuję i sprzedaję,
placę naj-
wyższą cenę: —
„Starożytność”,
Bracka 3. 14946

SPRZEDAŻ
lustro, umywal-
nia, orzech mar-
nau, artystyczna
na porcelanie, ob-
razy, gobelin o-
lejane itp. Mi-
chałowski 15,
m. 23, oficyny. 15636

GIPS
modelowy i den-
tystyczny (Harz)
na składzie pole-
ca: Skład mate-
riajów budo-
wanych i opa-
lowych Józefa
Walkowa, Kra-
ków, — ul. Tad.
Kościuszki 16 —
Telefon 181-19.
15619

TROJE DRZWI
dwuskrzydłowych
osnowy, bez futry,
jedno-
stronnie obite
blachą, wymiar
90x200, do sprze-
dania. Goniec
Krakowski, Kra-
ków, „Nr. 15663”.
15663

WÓZEK
dziecięcy „Kon-
kon”, bardzo do-
bry stan, sprze-
daję koncesjonowa-
ny „Chrześcijań-
ski Sklep Kom-
isowy”, św. To-
masza 30. 15659

SPRZEDAM
parcelę 1.200 m.,
w Tow. Osiedli
Urzędniczych na
Olśny. — Wiado-
mość: Grodzka 65,
Hurtownia Tyto-
niowa. 15611

CEGLA
z reabliki do
sprzedania: Kra-
ków, Mazowiecka
90. 15600

SPRZEDAM
nową sypialnię
oraz używaną la-
sienicową. Wiado-
mość: Ul. Józefi-
fińska 17 (sklep).
15398

WÓZEK
dziecięcy, gło-
boki, w bardzo do-
brym stanie, do
sprzedania — 300:
ul. Rolna 7, m. 3,
między 9-10 rano.
15602

ZAKUPANE.
Parcela z polu-
dniową wystawą,
25 metrów
frontu, przy ulicy
Sienkiewicza
sprzedaję za cenę
okazyjną zaraz:
„Universal”, Sta-
rowińska 28, tel.
129-97 od 9-13
i 15-18. 15542

WÓZEK
dziecięcy, gło-
boki, w bardzo do-
brym stanie, do
sprzedania — 300:
ul. Rolna 7, m. 3,
między 9-10 rano.
15602

WÓZEK
dziecięcy, gło-
boki, w bardzo do-
brym stanie, do
sprzedania — 300:
ul. Rolna 7, m. 3,
między 9-10 rano.
15602

WÓZEK
dziecięcy, gło-
boki, w bardzo do-
brym stanie, do
sprzedania — 300:
ul. Rolna 7, m. 3,
między 9-10 rano.
15602

WÓZEK
dziecięcy, gło-
boki, w bardzo do-
brym stanie, do
sprzedania — 300:
ul. Rolna 7, m. 3,
między 9-10 rano.
15602

WÓZEK
dziecięcy, gło-
boki, w bardzo do-
brym stanie, do
sprzedania — 300:
ul. Rolna 7, m. 3,
między 9-10 rano.
15602

WÓZEK
dziecięcy, gło-
boki, w bardzo do-
brym stanie, do
sprzedania — 300:
ul. Rolna 7, m. 3,
między 9-10 rano.
15602

WÓZEK
dziecięcy, gło-
boki, w bardzo do-
brym stanie, do
sprzedania — 300:
ul. Rolna 7, m. 3,
między 9-10 rano.
15602

PIWIARNIA
zaprowadzona, —
urządzenie, do-
stawa pewna, —
czynsz trzech-
miesięczny zapła-
cony — sprzedam.
Powód wyjazd.
Zgłoszenia: Go-
niec Krakowski,
Kraków, „Nr.
15658”. 15658

MASZYNY
do szycia kryta,
sprzedam: Staro-
wińska 14/2.
15604

MASZYNA
do pisanie por-
tabel, sprzedam.
Sławkowska 19,
m. 3. 15653

INSTYTUCJA
ulożuje w kup-
nie domów lub
parceli krakow-
skich kilkadziesiąt
tyś. — Goniec
Krak. 15302

DO
sprzedania wózek
dziecięcy, prawe
nowy: Fałata
12, m. 17. 15549

TALERZY,
półmisków kom-
plet, do sprze-
dania. Wiado-
mość: Szlak 36/10a
15552

**NAJKORZYST-
SZNIEJ**
sprzedaję kamie-
nie, wille, domy,
parcelę, majątki,
gospodarstwa —
„Informator”,
Kraków, Pijarska
19. Duży wybór!
Informacje bez-
płatnie! 801k

SPORTOWY
wózek dziecięcy,
jak nowy, sprze-
dam: Emaus 14a,
m. 4. 15554

HARMONJA
pianowa, 80 ba-
sów, marki So-
prani: Kraków,
Kupa 1, m. 17.
15557

FILATELIŚCI,
kupcy filateliści,
znaczków pocztowych — Uwaga!
Polski Dom Filatelistyczny,
Warszawa, Nowy
Świat 44, telefon
2-33-71 — zawi-
adujcie, że właściciel
firmy p. A. Nał-
miski, celem
zakup zbiorów,
arkuszy, rzadkich
oraz sprzeda-
ż znaczki, —
szczególniej pół-
misków, nowości,
przyjmowała za-
mówienia. Pro-
ponujemy sprzeda-
ż. 996k

PARCELE
uzbrojone, pięk-
nie położone —
160 złotych sążeń
sprzedam. Oferty:
Goniec Krakowski,
Kraków, „Nr.
15669”. 15669

**PIANINA
NOWE**
nadeszły: Skład
Fortepianów He-
łeny Smolarskiej,
Kraków, Sław-
kowska 4. 15587

SPRZEDAM
patefon dwuspre-
żynowy, serwis
antyczny sprze-
dam: Wielopole
6/8. 15590

KANAPA.
Łóżko do sprze-
dania. Wiadomość:
Starowińska 13,
popołudniu. 15593

SPRZEDAM
12 koszy na ja-
zyczny, owoc, bu-
ciki damskie i
męskie, garnitur
mebli pilsnowych
za 100 zł., drzwi
i okna oszklone:
Helców 7. 15598

WÓZEK
dziecięcy, gło-
boki, w bardzo do-
brym stanie, do
sprzedania — 300:
ul. Rolna 7, m. 3,
między 9-10 rano.
15602

ZAKUPANE.
Parcela z polu-
dniową wystawą,
25 metrów
frontu, przy ulicy
Sienkiewicza
sprzedaję za cenę
okazyjną zaraz:
„Universal”, Sta-
rowińska 28, tel.
129-97 od 9-13
i 15-18. 15542

WÓZEK
dziecięcy, gło-
boki, w bardzo do-
brym stanie, do
sprzedania — 300:
ul. Rolna 7, m. 3,
między 9-10 rano.
15602

WÓZEK
dziecięcy, gło-
boki, w bardzo do-
brym stanie, do
sprzedania — 300:
ul. Rolna 7, m. 3,
między 9-10 rano.
15602

WÓZEK
dziecięcy, gło-
boki, w bardzo do-
brym stanie, do
sprzedania — 300:
ul. Rolna 7, m. 3,
między 9-10 rano.
15602

WÓZEK
dziecięcy, gło-
boki, w bardzo do-
brym stanie, do
sprzedania — 300:
ul. Rolna 7, m. 3,
między 9-10 rano.
15602

WÓZEK
dziecięcy, gło-
boki, w bardzo do-
brym stanie, do
sprzedania — 300:
ul. Rolna 7, m. 3,
między 9-10 rano.
15602

WÓZEK
dziecięcy, gło-
boki, w bardzo do-
brym stanie, do
sprzedania — 300:
ul. Rolna 7, m. 3,
między 9-10 rano.
15602

WÓZEK
dziecięcy, gło-
boki, w bardzo do-
brym stanie, do
sprzedania — 300:
ul. Rolna 7, m. 3,
między 9-10 rano.
15602

WÓZEK
dziecięcy, gło-
boki, w bardzo do-
brym stanie, do
sprzedania — 300:
ul. Rolna 7, m. 3,
między 9-10 rano.
15602

WÓZEK
dziecięcy, gło-
boki, w bardzo do-
brym stanie, do
sprzedania — 300:
ul. Rolna 7, m. 3,
między 9-10 rano.
15602

WÓZEK
dziecięcy, gło-
boki, w bardzo do-
brym stanie, do
sprzedania — 300:
ul. Rolna 7, m. 3,
między 9-10 rano.
15602

WÓZEK
dziecięcy, gło-
boki, w bardzo do-
brym stanie, do
sprzedania — 300:
ul. Rolna 7, m. 3,
między 9-10 rano.
15602

WÓZEK
dziecięcy, gło-
boki, w bardzo do-
brym stanie, do
sprzedania — 300:
ul. Rolna 7, m. 3,
między 9-10 rano.
15602

WÓZEK
dziecięcy, gło-
boki, w bardzo do-
brym stanie, do
sprzedania — 300:
ul. Rolna 7, m. 3,
między 9-10 rano.
15602

WÓZEK
dziecięcy, gło-
boki, w bardzo do-
brym stanie, do
sprzedania — 300:
ul. Rolna 7, m. 3,
między 9-10 rano.
15602

MIESZKANIA
większe, mniej-
sze wolne w Naj-
starszym Biurze
Szaohowska, Ja-
giellońska 10/6.
15540

POSZUKUJE
pokój umeblo-
wany lub nie —
przy ul. Garbar-
skiej, Karmelio-
kiej, Łobzowskiej,
Straszewskiego,
Basztowa, w no-
wym budynku. —
Zgłoszenia: Go-
niec Krak., Kra-
ków, „Nr. 15363”.
15363

DO
odstąpienia lokal
w śródmieściu z
mieszkaniami na-
dającym się na róż-
ne cele. Goniec
Krakowski, Kra-
ków, „Nr. 15612”.
15612

LOKALU</